

**Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка**

Факультет освітніх наук та мистецтв
Кафедра мистецтв

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Стрітьєвич Т.М. _____

«_____» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

Шифр ОК14

ОПР: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)

Форма навчання: денна

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «РИСУНОК» розроблена на основі освітньо-професійної програми 014 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво), навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 014 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Гарбузенко Л.В

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну: протокол від 26 серпня 2025 року №1

Завідувач кафедри

(Стрітьєвич Т.М.)

Робоча програма навчальної дисципліни «Рисунок» для студентів спеціальностей 014 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво) за першим бакалаврським рівнем вищої освіти. – ЦДУ ім. В. Винниченка, 2025. – 14 с.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 6 (2/4)	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Теми – 2	Спеціальність: 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 180 (60+120)		2-й	
		Семестр	
		3	4
		Вид контролю:	
		3 сем екзамен	4 семестр диф.залік
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин на тиждень: 2 /3	Освітньо-професійний рівень: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	2 год.	
		Лабораторні:	
		30 год.	48 год.
		Самостійна робота:	
		28 год.	72 год.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Рисунок» є формування у здобувачів освіти фундаментальних знань, умінь і навичок академічного та творчого рисунка як основи професійної підготовки майбутнього художника, розвиток просторового мислення, зорової пам'яті, окоміру, аналітичних здібностей та індивідуального стилю.

У результаті вивчення навчального курсу студент повинен знати закони лінійної та повітряної перспективи, пропорцій, анатомічної будови людини, конструктивного аналізу форми; уміти передавати форму предметів, їх просторове розташування, світлотіньові й тональні співвідношення; володіти різними техніками та матеріалами рисунка; бути здатним створювати навчальні та творчі рисунки з натури і за уявою, застосовувати рисунок як універсальний засіб художнього мислення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **компетентності**:

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти (образотворчого мистецтва) в процесі навчання та під час професійної діяльності, проводити дослідження та здійснювати інновації, доносити власні висновки, а також уміти їх обґрунтовувати, що передбачає застосування міждисциплінарних теорій та методів.

- Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові та освітянські цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку мистецтва і науки, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

- Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- Володіння культурою мислення, що виявляється в здатності сприймати й узагальнювати інформацію відповідно до представлених цілей підготовки фахівця під час вивчення дисципліни.

- Прагнення до саморозвитку, постійного підвищення кваліфікації та майстерності.

- Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

- Здатність особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.

- Здатність оперувати законами та правилами візуального мистецтва при створенні та оцінці художнього твору.

- Здатність до творчої художньо-педагогічної, культурно-просвітницької та організаторської діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

- Здатність здійснювати педагогічний супровід процесів саморозвитку, соціалізації та, за потреби, професійного самовизначення учнів та студентів у сфері образотворчого мистецтва і ДПМ.

Програмні результати навчання:

- Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

- Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

– Знання шляхів розширення і збагачення художньо-естетичного досвіду, опанування художніми вміннями та навичками з метою повноцінної практичної художньої діяльності, підвищення професійної майстерності.

– Формування емоційно-естетичного рівня, культури почуттів, виховання естетичного сприйняття дійсності та особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва,

– Знання художніх та технічних особливостей роботи у видах і жанрах образотворчого мистецтва; уміння використовувати їх при виконанні особистих творчих робіт, удосконаленні професійної майстерності.

– Уміння на теоретико-практичному рівні опановувати мистецьку спадщину, фахово орієнтуватись у сучасному світовому та вітчизняному образотворчому просторі.

– Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.

– Схильність до сучасного художньо-творчого мислення, вміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з цифровим мистецтвом, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.

– Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських фахівців.

– Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології; здатний до міжособистісної взаємодії, уміє толерантно вести дискусії та аргументувати власні думки.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3 семестр

Тема 1. Обличчя людини, пропорції і основні конструктивні елементи.

1.1. Закономірності зображення обличчя людини в історичному та навчальному контекстах.

1.2. Рисунок вирубковки гіпсової голови.

1.3. Замальовки пейзажних мотивів краю.

1.4. Рисунок гіпсової моделі носа.

1.5. Рисунок к гіпсової моделі ока.

1.6. Начерки голови людини з натури.

1.7. Рисунок гіпсової моделі губ.

1.8. Рисунок гіпсової моделі вуха.

1.9. Начерки одягненої фігури людини.

1.10. Рисунок гіпсової маски Давида.

1.11. Зарисовки гіпсової маски голови Давида в трьох положеннях чи ракурсах.

4 семестр

Тема 2. Голова людини як цільний конструкт.

- 2.1. Рисунок черепа людини в трьох ракурсах: анфас, профіль, три чверті.
- 2.2. Рисунок черепа людини по пам'яті в двох положеннях (анфас та профіль).
- 2.3. Рисунок гіпсової моделі голови людини – екорше (анфас або три чверті).
- 2.4. Портретні начерки людей різної статі та віку.
- 2.5. Лінійно-конструктивна побудова гіпсової античної голови з тональним моделюванням форми.
- 2.6. Начерки одягненої фігури людини.
- 2.7. Лінійно-конструктивна побудова античної голови середньої складності (Гомер, Платон, Сократ) з тональним моделюванням форми.
- 2.8. Начерки архітектурних мотивів міста.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ Теми	Назви розділів і тем	Години Лек. Лаб. Сам.		
3 семестр				
Тема 1. Обличчя людини, пропорції і основні конструктивні елементи.				
1.	Закономірності зображення обличчя людини в історичному та навчальному контекстах.	2		
2.	Рисунок вирубовки гіпсової голови.		8	6
3.	Зарисовки пейзажних мотивів краю.			2
4.	Рисунок гіпсової моделі носа.		4	
5.	Рисунок гіпсової моделі ока.		4	
6.	Начерки голови людини з натури.			2
7.	Рисунок гіпсової моделі губ.			4
8.	Рисунок гіпсової моделі вуха.			4
9.	Начерки одягненої фігури людини			2
10.	Рисунок гіпсової маски Давида		14	
11.	Зарисовки гіпсової маски голови Давида в трьох положеннях чи ракурсах.			8
	Разом за темою 1	2	30	28
4 семестр				

Тема 2. Голова людини як цільний конструкт.				
1.	Рисунок черепа людини в трьох ракурсах: анфас, профіль, три чверті.		18	
2.	Рисунок черепа людини по пам'яті в двох положеннях (анфас та профіль).			8
3.	Рисунок гіпсової моделі голови людини – екорше (анфас або три чверті).			12
4.	Портретні начерки людей різної статі та віку.			10
5.	Лінійно-конструктивна побудова гіпсової античної голови з тональним моделюванням форми.		14	10
6.	Начерки одягненої фігури людини.			10
7.	Лінійно-конструктивна побудова античної голови середньої складності (Гомер, Платон, Сократ) з тональним моделюванням форми.		16	14
8.	Начерки архітектурних мотивів міста.			8
Разом за темою			48	72
Усього годин		2	78	100

5.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 семестр		
Тема 1. Обличчя людини, пропорції і основні конструктивні елементи		
1	Закономірності зображення обличчя людини в історичному та навчальному контекстах.	2
Разом за темою		2

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 семестр		
Тема 1. Обличчя людини, пропорції і основні конструктивні елементи		
1.	Рисунок вирубки гіпсової голови.	2
2.	Рисунок гіпсової моделі носа.	14
3.	Рисунок гіпсової моделі ока.	14

4.	Рисунок гіпсової маски Давида	14
	Разом за темою	30
4 семестр		
Тема 2. Голова людини як цільний конструкт.		
1	Рисунок черепа людини в трьох ракурсах: анфас, профіль, три чверті.	18
3	Лінійно-конструктивна побудова гіпсової античної голови з тональним моделюванням форми.	14
4	Лінійно-конструктивна побудова античної голови середньої складності (Гомер, Платон, Сократ) з тональним моделюванням форми.	16
	Разом за темою	48
	Усього годин	78

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 семестр		
	Тема 1. Обличчя людини, пропорції і основні конструктивні елементи	
1.	Рисунок вирубівки гіпсової голови.	6
2.	Замальовки пейзажних мотивів краю.	2
3.	Начерки голови людини з натури.	2
4.	Рисунок гіпсової моделі губ.	4
5.	Рисунок гіпсової моделі вуха.	4
6.	Начерки одягненої фігури людини	2
7.	Замальовки гіпсової маски голови Давида в трьох положеннях чи ракурсах.	8
	Разом за темою	28
4 семестр		
Тема 2. Голова людини як цільний конструкт		
1.	Рисунок черепа людини по пам'яті в двох положеннях (анфас та профіль).	8
2.	Рисунок гіпсової моделі голови людини – екорше (анфас або три чверті).	12
3.	Портретні начерки людей різної статі та віку.	10
4.	Лінійно-конструктивна побудова гіпсової античної голови з тональним моделюванням форми.	10
5.	Начерки одягненої фігури людини.	10

6.	Лінійно-конструктивна побудова античної голови середньої складності (Гомер, Платон, Сократ) з тональним моделюванням форми.	14
7.	Начерки архітектурних мотивів міста.	8
	Разом за темою	72
	Усього годин	100

Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Рисунок» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- 1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
 - словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
 - наочні (презентація, демонстрування);
 - практичні методи (вправи; практичні завдання).
- 2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
 - метод проблемного викладу матеріалу;
 - моделювання життєвих ситуацій;
 - мозковий штурм;
 - метод опори на життєвий досвід;
 - навчальної дискусії.
- 3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:
 - усного контролю;
 - письмового контролю;
 - самоконтролю та взаємоконтролю;
 - рецензування відповідей.

Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;
- залік;
- диференційований залік;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень у портфоліо особистих досягнень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах та тематичних виставках;
- кафедральні перегляди;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. Враховуються бали набрані за виконання завдань під час лабораторних занять так і при виконанні самостійної роботи. Враховуються присутність на заняттях та активність студента під час роботи; Поточний контроль спрямований на перевірку розуміння та засвоєння окремих частин навчального матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, а також здатності осмислити зміст теми. Об'єкти поточного контролю включають систематичність та активність роботи на заняттях, виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюється рівень знань, продемонстрований у відповідях, активність під час обговорення питань на заняттях, результати практичної діяльності, тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю визначається викладачем.

Впродовж семестру студент за результатами поточного контролю може отримати максимальну суму балів 60 чи 100 (залік чи екзамен)

Підсумковий контроль має на меті перевірку розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчо використовувати накопичені знання, а також уміння сформулювати власне ставлення до проблеми навчальної дисципліни. Бали підсумкового контролю обговорюють кафедрою згідно положенню про кафедральні перегляди (https://cusu.edu.ua/images/art/kaf_obazotv_mistectva/metod-recomend/poloj_pro_kafedr_peregl_2020.pdf)

Перелік програмових питань для самоконтролю:

Як змінювалося трактування пропорцій обличчя у мистецтві різних епох?

Які основні пропорційні схеми обличчя використовуються у навчальному академічному рисунку?

Чому знання історичних канонів важливе для сучасного художника?

Які основні задачі вирішуються під час роботи над площинною головою?

Як побудова великих площин допомагає у розумінні конструкції обличчя?

Які пропорційні орієнтири допомагають правильно зобразити ніс?
 Які конструктивні частини носа потрібно виділяти в рисунку?
 У чому полягають труднощі зображення ока як об'ємної форми?
 Як передати взаємозв'язок очного яблука з повіками та надбрівною дугою?
 Як побудувати форму губ, враховуючи їхню об'ємність і асиметрію?
 Які тональні переходи є найбільш важливими для передачі форми губ?
 Які основні елементи складають будову вуха?
 Чому вухо вважається однією з найскладніших деталей у побудові портрета?
 Які завдання ставить перед студентом робота над маскою Давида?
 Як у рисунку маски Давида поєднати конструктивність і пластичність форми?
 Чому вивчення черепа є основою для академічного портрета?
 Які відмінності побудови черепа спостерігаються в анфасі, профілі та три чверті?
 Що таке «екорше» і яке його значення для художника?
 Які м'язи обличчя є ключовими для розуміння пластики голови?
 Які принципи лежать в основі лінійно-конструктивної побудови?
 Як поєднати конструктивність побудови з тональним вирішенням у рисунку античної голови?
 У чому особливість античних голів із вираженим характером (Гомер, Платон, Сократ)?
 Як тональне моделювання допомагає передати індивідуальні риси античної голови?
 Які помилки найчастіше трапляються при роботі над складними античними моделями?

Схема нарахування балів, які отримують студенти

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81	задовільно	
64-73		
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

Критерії оцінювання аудиторних завдань та самостійної роботи :

Оцінка «відмінно» (А) (90–100 балів):

– Завдання виконано повністю та на високому художньо-професійному рівні.

– Точно дотримані пропорції обличчя, голови та окремих конструктивних елементів.

– Лінійно-конструктивна побудова виконана грамотно, чітко простежується аналітичне мислення.

– Тональне моделювання форми — глибоке, з виразними переходами від світла до тіні, передано об'ємність та матеріальність.

– Композиційне рішення аркуша зразкове, робота завершена і має художню цілісність.

– Студент уміє вирішувати нестандартні завдання, оперує мистецькими знаннями та категоріями, демонструє глибоке естетичне сприйняття, генерує оригінальні ідеї, орієнтується у вітчизняному та світовому мистецькому просторі.

Оцінка «добре» (B) (82–89 балів)

– Завдання виконане правильно, з незначними похибками у пропорціях чи деталях.

– Конструктивна побудова в цілому вірна, але спостерігається часткова неточність у трактуванні форм.

– Тональне вирішення передає об'єм, проте бракує глибини або нюансності у світлотіні.

– Композиція аркуша продумана, робота доведена до завершеного стану, але не завжди гармонійна.

– Студент володіє системою знань про жанри та види мистецтва, уміє застосувати технічні прийоми рисунку, демонструє професійну компетентність і здатність до творчого мислення.

Оцінка «добре» (C) (74–81 балів)

– Завдання виконане з помітними помилками у пропорціях або конструктивній побудові, які не спотворюють загальне враження.

– Лінійна побудова менш впевнена, інколи сумнівна анатомічна точність.

– Тональне моделювання спрощене, світлотінь передана загально, без достатнього нюансування.

– Композиційна організація аркуша непослідовна, але робота завершена.

– Студент знає основні етапи процесу навчального рисунку, здатен відтворювати натурний матеріал, але обмежено застосовує естетичні знання й творчі підходи.

Оцінка «задовільно» (D) (64–73 бали)

– Робота має серйозні неточності у пропорціях та конструктивній побудові.

– Виявляється слабке розуміння об'ємної форми.

– Тональне вирішення схематичне, не завжди узгоджене зі світловою логікою.

– Композиція аркуша невдала, зображення розташоване випадково.

– Завдання доведено до кінця, але з численними недоліками.

– Студент має базові знання, але не завжди їх застосовує; слабо розвиває художньо-естетичний досвід; не демонструє достатнього рівня культури почуттів і творчої інтерпретації.

Оцінка «задовільно» (E) (60–63 бали)

- Завдання виконане частково, з численними помилками у пропорціях і конструкції.

- Тональне моделювання формальне, поверхове, об'ємність не розкрита.

- Робота має вигляд незавершеної, демонструє мінімальне опрацювання деталей.

- Студент володіє лише елементарними навичками; не демонструє здатності до застосування знань у практиці; не проявляє сучасного художнього мислення.

Оцінка «незадовільно» (Fx) (35–59 балів)

- Робота не відповідає основним вимогам: значні помилки у пропорціях, форма спотворена.

- Лінійно-конструктивна побудова відсутня або виконана поверхово.

- Тональне вирішення хаотичне, не підпорядковане логіці освітлення.

- Завдання не доведене до завершення, є лише фрагментарні спроби виконання.

- Студент не засвоїв технічні та художні основи рисунку, не здатен аналізувати чи застосовувати знання, не орієнтується в художньому контексті.

Оцінка «незадовільно» (F) (0–34 бали)

- Завдання не виконане або виконане не самостійно.

- Відсутнє розуміння конструктивних принципів побудови голови та обличчя.

- Лінійна і тональна побудова відсутні або мають випадковий характер.

- Робота не може бути зарахована як навчальна.

- Студент не досяг мінімальних результатів навчання, не проявив здатності до професійної художньої діяльності та комунікації.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

У разі, якщо здобувач подав декларацію про визнання результатів неформального та /або інформального навчання стосовно певного освітнього компонента ОП, оцінювання відбувається відповідно до Порядку визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка (затвердженого вченою радою університету, протокол № 9 від 26 грудня 2022 р.).

Результати навчання та компетентності, що можуть бути визнані в межах цього освітнього компонента, можна досягати та здобувати в системі неформальної освіти під час участі в тренінгах, майстер-класах, семінарах, вебінарах, дистанційних курсах, стажуваннях тощо, що підтверджено відповідним документом (дипломом, сертифікатом, свідоцтвом под.). – пункти 1.5, 1.6, 1.9, 1.10 названого Порядку.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Рекомендована література

Основна

1. Беда Г. В. Академічний рисунок: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2005. 280 с.
2. Белкін С. М. Основи рисунку: навчальний посібник. Харків: ХДАДМ, 2012. 196 с.
3. Вергунов В. М. Академічний рисунок: методичні рекомендації. Львів: ЛНАМ, 2010. 72 с.
4. Ламонова О. М. Методика викладання рисунку: навчально-методичний посібник. Харків: ХНУМГ, 2014. 148 с.
5. Лубенський В. І. Рисунок: підручник для студентів мистецьких спеціальностей. Київ: Видавництво НАКККиМ, 2018. 240 с.
6. Мельничу С. О. Академічний рисунок: навчальний посібник. Львів: Сполом, 2017. 180 с.
7. Сидоренко В. В. Рисунок: навчально-методичний посібник. Харків: ХДАДМ, 2019. 156 с.
8. Яковенко Н. Л. Основи академічного рисунку: навчальний посібник. Київ: Мистецтво, 2016. 132 с.

Допоміжна

1. Анатомія для художників: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНАМ, 2016. – 88 с.
2. Альбом гіпсових моделей для академічного рисунку (голова, череп, античні маски). Київ: Мистецтво, 2008. – 72 с.
3. Баммес Г. Анатомія для художників. Київ: Мистецтво, 2012. – 312 с. (українське видання перекладу).
4. Белкін С. М. Академічний рисунок. Анатомія голови та фігури людини. Харків: ХДАДМ, 2013. – 144 с.
5. Каталог Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури: Навчальні постановки з рисунку. Київ: НАОМА, 2015. – 112 с.

Методичне забезпечення

1. Гарбузенко Л. В., Геращенко Б. О., Ткаченко Р. С. Проблемне навчання академічного рисунка майбутніх фахівців образотворчого мистецтва. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Випуск 12 (2025). Ужгород – 2025. С. 65–70.
2. Конспекти лекцій з курсу «Рисунок»
3. Силабус навчальної дисципліни «Рисунок»

Інформаційні ресурси

1.
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
2. <https://lms.e-school.net.ua/> <https://pidruchnyk.com.ua/1klas/mystectvo1/>

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення про академічну свободу та академічну доброчесність у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/6_Polozh_pro_akad_svob_dobro_2025_.pdf та ЕТИЧНИЙ КОДЕКС університетської спільноти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/Етичний_кодекс-CUSU_02.2023.PDF

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час виконання академічної постановки або виконання домашніх самостійних завдань виявлено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів або творів мистецтва, студент зобов'язаний його переробити, тому що в цьому випадку бал за роботу буде суттєво знижений або робота не оцінюватиметься, оскільки плагіат у будь якому прояві суперечить з поставленою метою дисципліни. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді також унеможливилює студенту отримати бал за роботу, або оцінювання відбудеться частково, отримуючи тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю чи не мають факту виявлення плагіату.

3 семестр– екзамен

ТЕМА 1 (1-90 балів)												ЕКЗАМЕН (1-40 балів)		сума балів
Лабораторні завдання 1-30 балів				Самостійна робота 1-30 балів							ПК	Екзамен аційна робота	перегляд	
3 1	3 2	3 3	3 4	3 1	3 2	3 3	3 4	3 5	3 6	3 7	1-60	1-30	1-10	1-100
1-8	1-6	1-6	1-10	1-5	1-3	1-5	1-5	1-5	1-2	1-10				

4 семестр – диференційований залік

ТЕМА 2 (1-90 балів)											ПК	Диференційований залік		
Лабораторні завдання 1-34 бали				Самостійна робота 1-56 балів								пк	перегляд	сума балів
3 1	3 2	3 3	3 4	3 1	3 2	3 3	3 4	3 5	3 6	3 7	1-90	1-90	1-10	1-100
1-8	1-8	1-8	1-10	1-8	1-8	1-8	1-8	1-7	1-10	1-7				